

Η ΣΗΜΑΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Τὸ πρῶτον σάββατον τοῦ Ἰανουαρίου γίνεται καθ' ἅπαντα τὸν στρατὸν ἐν Γαλλίᾳ ἡ πρώτη ἐπιθεώρησις τῆς φρουρᾶς τοῦ ἔτους. Αἱ ἐπιθεωρήσεις αὗται ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ἀξιωματικοῦ τὸ πρῶτον σάββατον ἐκάστης τριμηνίας. Ἡ δὲ ἐπιθεώρησις τῆς πρώτης τριμηνίας, οὕτως ὀριζομένη τὸ πρῶτον σάββατον τοῦ Ἰανουαρίου διακρίνεται τῶν ἄλλων ἐκ τῆς τελετῆς τῆς παρουσιάσεως τῆς σημαίας εἰς τοὺς νεοστὶ καταταχθέντας νεοσυλλέκτους· ἅμα ὁ διοικητὴς τοῦ στρατοῦ διέλθῃ πρὸ τοῦ μετώπου τοῦ στρατεύματος, οἱ νεοσύλλεκτοι σχηματίζουσι κύκλον περὶ τῆς σημαίας εἰς τὸ πεζικὸν καὶ ἱππικόν. Ὁ συνταγματάρχης τοῖς ἀπευθύνει προσλαλιὰν προσωρισμένην νὰ γνωρίσῃ αὐτοῖς τὰ καθήκοντά των πρὸς τὴν σημαίαν ταύτην, ἥτις δέον νὰ ᾖ, δι' αὐτοὺς τε καὶ δι' ὅλοκληρον τὸ σύνταγμα, ἡ σεπτὴ εἰκὼν τῆς πατρίδος, ἡ προσωποποίησις τῆς Γαλλίας. Ἡ ἰδέα αὕτη ἡ τόσῃ μεγάλῃ καὶ τόσῃ ὥραία ἦν σχηματίζομεν σήμερον περὶ τῆς σημαίας εἶναι σχετικῶς νεωτέρα καὶ δὲν ἀνέρεται πέραν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως· ὑπὸ τὴν ἀρχαίαν μοναρχίαν ἡ λευκὴ σημαία (καθὼς καὶ αἱ ἰδιαιτεრაὶ σημαίαι τοῦ ἱππικοῦ καὶ τῶν διμαχῶν) δὲν ἦτο, ὡς φαίνεται ὅτι φρονοῦμεν ἐνίοτε, ἡ ἐθνικὴ σημαία, ἀλλ' ἦν τὸ σῆμα τῆς ἐξουσίας τοῦ βασιλέως ὡς συνταγματάρχου τοῦ συντάγματος. Ἐκαστον δὲ σύνταγμα εἶχε πολλὰς σημαίας· οἱ γαλλικοὶ φρουροὶ εἶχον τριάκοντα, μίαν κατὰ λόχον, τὰ παλαιὰ σύνταγματα, οὕτω δ' ἐκαλοῦντο τὰ τῆς Πικαρδίας, Πεδεμοντίου, Ναβάρρας, Καμπανίας, Νορμανδίας καὶ τοῦ Ναυτικοῦ, ὑπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', εἶχον δεκαπέντε, ὧν μία μόνη ἦν λευκὴ, αἱ ἕτεραι δ' ἔφερον εὐρὺν λευκὸν σταυρὸν διαιροῦντα εἰς τέσσαρα ἴσα μέρη δάπεδον χρώματος ἐρυθροῦ διὰ τὸ τῆς Πικαρδίας, μέλανος διὰ τὸ τοῦ Πεδεμοντίου, πρασίνου διὰ τὸ τῆς Καμπανίας κλπ. Ἡ πληθὺς αὕτη σημαίων ἐξηγεῖ τὸν μέγαν ἀριθμὸν τροπαίων κυριευθέντων ἐν ταῖς μάχαις. Εἰς Ῥοκροά, ἐκυριεύθησαν ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν ἐβδομήκοντα σημαῖαι ἢ σήματα. Τὴν 30 Μαρτίου 1814 ὁ στρατάρχης Σερουριέ ἐπυρπόλησεν, ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ μεγάρου τῶν Ἀπομάχων, χιλίας ἑξακοσίας σημαίας προερχομένας ἐκ τῶν πολέμων ἀπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' μέχρι τοῦ Ναπολέοντος καὶ αἵτινες ἦσαν ἀνηρτημέναι ἐπὶ τῶν θόλων τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων ἢ τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἀπομάχων. Φορτωθεῖσαι ἐπὶ ὀχημάτων ὅπως ἀποσταλῶσι πρὸς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ ποταμοῦ Λείγης, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐκ-

κινήσωσι ἀρκετὰ ταχέως, καὶ ὁ στρατάρχης ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην νὰ τὰς καταστρέψῃ ὅπως παρὰ κωλύσῃ τὴν εἰς τὰς χεῖρας τῶν συμμάχων περιέλευσιν των. Ἀλλ' ἐπ' ἀνέλθωμεν εἰς τὰς σημαίας τῆς ἀρχαίας μοναρχίας. Ἐν μόνον σύνταγμα ἱππικοῦ εἶχε λευκὴν σημαίαν, τὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἱππικοῦ, σήμερον δὲ 1^{ον} σύνταγμα τῶν θωρακοφόρων. Αἱ ἐπτὰ ἕτεραι σημαῖαι τοῦ αὐτοῦ συντάγματος ἦσαν μέλαιναι, ἔχουσαι κεντημένον τὸ οἰκόσημον τοῦ Τυρέννου, οὗ τὸ σύνταγμα ἄλλοτε ἔφερε τὸ ὄνομα. Ἐπίσης εἰς τοὺς διμάχας, ἐν μόνον σύνταγμα τὸ σημερινὸν 5^{ον} τῶν διμαχῶν, εἶχε μόνον λευκὸν σῆμα. Εἰς τοὺς σωματοφύλακας, ἡ σημαία τοῦ 1^{ου} λόχου, τοῦ Σκωττικοῦ λόχου ἢ τοῦ Νοάιλ, ἦν λευκὴ, ἀλλ' αἱ τῶν 2^{ου}, 3^{ου} καὶ 4^{ου} ἦσαν ἀμοιβαίως κυανῇ, πρασίνῃ καὶ κιτρίνῃ. Ἐκαστος ἐκ τῶν δέκα ἑξὶ λόχων τῆς χωροφυλακῆς εἶχε δύο σημαίας διαφερούσας τῶν ἄλλων λόχων ἐκ τοῦ χρώματος τοῦ δαπέδου (λευκοῦ, κυανοῦ, ἐρυθροῦ ἢ κιτρίνου) ἢ ἐκ τῶν κοσμημάτων.

Ὅτι δὲ ἅπαντα τὰ σύνταγματα τοῦ πεζικοῦ εἶχον μίαν λευκὴν σημαίαν, ἐνῶ ἡ λευκὴ αὕτη σημαία ὑφίστατο εἰς ἐν μόνον σύνταγμα ἱππικοῦ, τοῦτο προήρχετο διότι τὸ ἀξίωμα τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἱππικοῦ εἶχε διατηρηθῇ, ἐνῶ ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' ἔσπευσε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δουκὸς Ἐπερνόν, νὰ καταργήσῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Πεζικοῦ, ὅπερ παρεῖχεν εἰς τὸν τιτλοκάτοχον μεγίστην ἰσχύν. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο πρόσωπον κατεῖχεν, ἐν ἐκάστῳ συντάγματι πεζικοῦ, ἓνα λόχον φέροντα τὸν τίτλον τοῦ συνταγματαρχικοῦ λόχου, διοικούμενον παρὰ τοῦ τοποτηρητοῦ τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ δηλ. τοῦ ἀντισυνταγματάρχου, προηγούμενον τῶν ἄλλων λόχων καὶ φέροντα τὴν λευκὴν σημαίαν. Τὰ σύνταγματα δὲ διωκοῦντο παρὰ τῶν στρατοπεδαρχῶν, ἀντιπροσώπων τῆς ἐξουσίας τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ. Τοῦ ἀξιώματος δὲ τούτου καταργηθέντος, οἱ στρατοπεδάρχαι κατέστησαν συνταγματάρχαι καὶ ὁ ἀνήκων εἰς αὐτοὺς λόχος ἔλαβε μετὰ τῆς πρώτης θέσεως τὴν λευκὴν σημαίαν, ἐμβλημα τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἧς οἱ συνταγματάρχαι κατέστησαν οἱ ἅμεσοι ἀντιπρόσωποι. Εἰς τὸ ἱππικόν, ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς διέμενε κάτοχος τοῦ φέροντος τὸ ὄνομα τοῦ συντάγματος καὶ ἐν τῷ συντάγματι, τοῦ συνταγματαρχικοῦ λόχου εἰς ὃν ἦν ἐμπιστευμένη ἡ λευκὴ σημαία. Τοῦτο δὲ ἦν τόσῃ ἀληθὲς ὥστε τοῦ ἀξιώματος τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ πεζικοῦ ἐπανιδρυθέντος τῷ 1780 χάριν τοῦ πρίγκηπος Κονδέ, ἡ λευκὴ σημαία ἀφηρέθη ἀφ' ἁπάντων τῶν συνταγμάτων, ἐκτὸς τοῦ τῆς Πικαρδίας, καταστάντος συντάγματος τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ· ὁ ἀριθμὸς τῶν σημαίων εἶχεν ἄλλως

τε μεγάλως ἐλαττωθῇ: περιορισθεὶς τῷ 1749 εἰς δύο κατὰ τάγμα, ἡλαττώθη ὑπὸ τὸ ὑπουργεῖον τοῦ κόμητος Σαιν-Ζερμαίν εἰς δύο κατὰ σύνταγμα ἢ μίαν κατὰ τάγμα. Τὸ σύνταγμα δὲ τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ, πρῶν τῆς Πικαρδίας, ἔσχε μόνον τρεῖς, ὧν μία λευκή, καὶ ὅταν, τὸ ἀξίωμα τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ ὀριστικῶς κατηργήθη τῷ 1788, ἡ λευκή σημαία ἀπεδόθη εἰς ἅπαν τὸ πεζικόν, οὗ ἕκαστον σύνταγμα ἔσχε δύο σημαίας, τὴν πρῶτην λευκὴν, τὴν δὲ δευτέραν μὲ τὰ χρώματα τοῦ συντάγματος.

Ἄπαντα ταῦτα ἡλλαξαν κατὰ τὴν Γαλλικὴν ἐπανάστασιν. Ἄλλα τὰ σήμερον ἐθνικὰ τῆς Γαλλίας χρώματα ἐγένοντο δεκτὰ διὰ τὸ ἐθνόσημον πρὶν γείνωσι δεκτὰ διὰ τὴν σημαίαν, καὶ ἡ ἐθνοφυλακὴ εἶχεν ἤδη ἀντικαταστήσῃ διὰ τοῦ τριχρόου ἐθνοσήμου τὸ παρισινὸν ἐθνόσημον ἐρυθρὸν καὶ κυανοῦν, ἔφερε δ' ἐπὶ τὴν λευκὴν σημαίαν, κεκοσμημένην, εἶνε ἀληθές, διὰ θυσάνων μετὰ τριῶν χρωμάτων. Παντὸς εἶδους δοκιμαίαι ἐγένοντο διὰ τὴν σημαίαν ταύτην: παρεδέχθησαν πρὸς στιγμὴν τὰ τρία χρώματα διατεταγμένα κατὰ ὀριζοντίους ταινίας, ὡς εἰς τὴν Ὁλλανδικὴν σημαίαν, εἴτα δὲ τὰ ἔθηκαν κατακορύφως, τὸ λευκὸν πρὸς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐθεάθη μάλιστα ἐν Ῥουένῃ, τῷ 1831, ἐν ἐπιθεωρήσει τῆς ἐθνοφυλακῆς παρὰ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, σημαία τῶν πρῶτων χρόνων τῆς Ἐπαναστάσεως, διατηρηθεῖσα ἐπιμελῶς καὶ φέρουσα λευκὸν σταυρὸν εἰς τὸ κέντρον τεσσάρων τετραγώνων, ὧν δύο κυανὰ καὶ δύο ἐρυθρὰ. Τέλος ὁ νόμος τῆς 22 Ἀπριλίου 1792 ὥρισε τὴν τάξιν τῶν χρωμάτων, τοιούτην οἷα καὶ σήμερον διατηρεῖται: κυανοῦν, λευκόν, ἐρυθρὸν ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ ζυστού.

Εἰς τὸν στρατὸν δὲ ψήφισμα τῆς 30 Ἰουνίου 1791 διετήρησεν εἰς τὰ συντάγματα τοῦ πεζικοῦ καὶ ἱππικοῦ τὰς διατεταγμένας σημαίας τῶν τροποποιηθείσας διὰ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης: *Πειθαρχία καὶ ὑπακοή εἰς τὸν νόμον* καὶ ἀντιθέτως τὸν ἀριθμὸν τοῦ συντάγματος, ὁ περιδεδυμένος δὲ μόνος ἦν ἐκ τῶν ἐθνικῶν χρωμάτων. Ὁ νόμος δὲ τῆς 22 Ἀπριλίου 1792 διέταξεν ὅπως αἱ σημαίαι ὅλου τοῦ στρατοῦ πυρποληθῶσι καὶ ἀντικατασταθῶσι διὰ σημάτων μὲ τὰ τρία χρώματα. Τοιούτη ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὴν τῆς τριχρόου σημαίας ἥτις δὲν ἐβράδυνε νὰ λάβῃ ἐν Βαλμύ τὸ βάπτισμα τῆς δόξης (κατὰ τὴν καθιερωμένην τότε φράσιν).

Ὁ Βοναπάρτης πρῶτος διέταξε νὰ κοσμηθῶσιν αἱ σημαίαι δι' ἐπιγραφῶν ἀναμνησκουσῶν συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς ἡμέρας ἢ τὰς ἐκθέσεις, τὰς περιστάσεις καθ' ἃς διεκρίθησαν τὰ διάφορα συντάγματα, ἢ μᾶλλον αἱ ἡμιταξιαρχίαι, κατὰ τὴν ἐν χρήσει τότε ἐπικλησιν. Πολλοὶ ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τούτων διέμεν-

ναν ἐνδοξοί. Τροποποιῶν τὰς σημαίας καὶ διανέμων αὐτάς μετ' ἐπισημότητος μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῶν προκαταρκτικῶν ὅρων τῆς εἰρήνης ἐν Λέοβεν, ὁ Βοναπάρτης ἐνήργησε μᾶλλον ὡς ἀρχηγὸς τοῦ κράτους ἢ ὡς στρατηγός. Τὸ Διευθυντήριον δὲν ἐτόλμησε νὰ τῷ ἀπευθύνῃ μομφάς, ἀλλὰ βραδύτερον διέταξεν ἵνα αἱ μετ' ἐπιγραφῶν σημαίαι κατατεθῶσιν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν σωμάτων καὶ ἀντικατασταθῶσι διὰ τῶν κεκανονισμένων σημαίων.

Γενόμενος πρῶτος ὕπατος, ὁ Βοναπάρτης ἐξεδικήθη πυρπολῶν τὰς σημαίας τοῦ Διευθυντηρίου καὶ διανέμων νέας σημαίας ἐφ' ὧν ἐπανετέθησκον αἱ ἐπιγραφαί. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς αὐτοκρατορίας τὸ ὄνομα ἀετὸς ἀντικατέστησε τὸ τῆς σημαίας, τὸ κυματίζον δὲ μέρος τοῦ ἀετοῦ ἐκλήθη *σημα*. Ἡ διανομὴ τῶν ἀετῶν ἐγένετο εἰς τὸ Πεδίον τοῦ Ἀρεως μετὰ μεγάλης καὶ λαμπρᾶς πομπῆς. Ἡ λευκὴ σημαία ἥτις εἶχεν ἀναπετασθῇ κατὰ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους παρὰ τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Βανδέας, ἡ Παλινόρθωσις τὴν κατέστησεν ἐθνικὴν σημαίαν. Δὲν πρόκειται νὰ ἐξετασθῇ ἐνταῦθα ἡ κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἥττον πολιτικὴ ἐπιθεξιότης τοῦ μέτρου τούτου καὶ περιοριζόμεθα ἀναφέροντες ὅτι ὁ στρατὸς δὲν εἶδεν ἄνευ ζωηρᾶς λύπης ἐγκαταλιμπανόμενα τὰ χρώματα ἅπερ εἶχεν ἀναπετάσῃ, ἐπὶ εἴκοσι δύο ἔτη, ἐφ' ὧν τῶν πεδίων τῆς μάχης.

Εὐρίσκομεν δὲ τὴν μαρτυρίαν τῆς λύπης ταύτης εἰς κείμενον ὅπου δὲν ἀνέμενέ τις νὰ τὸ ἰδῇ, εἰς τὸ *Ἡμερολόγιον ἐκστρατείας ἀξιωματικοῦ τοῦ Βελ. Λιχτῶρος* δημοσιευθὲν τῷ 1845. Ὁ συγγραφεὺς, ὦν τῷ 1813 νεαρὸς ἀξιωματικὸς δεκαεπταετής εἰς ἐν τῶν συνταγμάτων τοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ Ἀγγλικοῦ στρατοῦ, ζῇ ἐτι σήμερον. Εἶναι ὁ αἰδέσιμος Γλάιγ ἀρχαῖος ἀνώτερος ἱερεὺς τῶν βρετανικῶν στρατευμάτων. Παρευρεθείς εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1814 εἰς τὸν ἀποκλεισμόν τῆς Βαυδόννης ἀφηγεῖται δι' ἐκφράσεων προφανῶς ἀμερολήπτων τὴν ἀντικατάστασιν τῆς τριχρόου διὰ τῆς λευκῆς σημαίας. «Τὴν 28 Ἀπριλίου, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, λέγει, ἅπαντα τὰ ἐστρατοπεδευμένα περὶ τῆς Βαυδόννης συμμαχικὰ στρατεύματα ἐτάχθησαν ἐπὶ πολλῶν γραμμῶν ὅπως παραστῶσιν εἰς τὴν ἐπισημότητα τῆς ἀνυψώσεως τῆς λευκῆς σημαίας ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως... Μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ τριχρὸς σημαία εἶχε μείνῃ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως, ἐμελλε δὲ νὰ καταβιβασθῇ τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ ν' ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς λευκῆς σημαίας. Δι' ἡμᾶς ἦν θέαμα δόξης καὶ χαρᾶς, διότι ἀνελογιζόμεθα τοὺς γιγαντεῖους ἀγῶνας τῆς χώρας μας ἥτις, μόνῃ ἐξ ὅλων τῶν ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης εἶχε διαρκῶς ἀρνηθῇ ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ σφετεριστοῦ. Οἱ Γάλλοι τὸ ἐθεώρουν λίαν διαφόρως»

Ἔτι καὶ μεταξύ τῶν ἀνθρώπων τῶν χωρίων δὲν ἠδύνατο νὰ παρατηρηθῇ ὁ ἐλαχιστος σπινθὴρ ἐνθουσιασμοῦ. Ἡ δὲ φρουρὰ οὐδόλως ἀπέκρυπτε τὴν φρίκην τῆς διὰ τὴν νέαν τάξιν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ἀκλόνητον προσήλωσίν τῆς εἰς τὸν πρῶτόν τῆς κύριον.

« Εἴμεθα τεταγμένοι ἐν παρατάξει πρὸ μιᾶς ὥρας, ἐν μεγάλῃ στολῇ, ἔχοντες τὰ τουφέκια ἀπλῶς γεμισμένα διὰ πυρίτιδος, ὅταν εἰς κανονισολισμὸς ἐβλήθῃ ἐξ ἐνὸς τῶν πυροβολείων τῆς πόλεως. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, μεγαλοπρεπῆς τρίχρους σημαία κυματίζουσα ὑπερηφάνως ὑπὸ τὴν αὐραν κατεβιβάσθη βραδέως, τὸ ζυστὸν τῆς σημαίας διέμεινε γυμνὸν ἐπὶ ἡμῖς λεπτόν καὶ καὶ μία μακροτάτη λευκὴ σημαία. . . ἀνεβιβάσθη ἀντ' αὐτῆς. Ἐχαιρετήθη ἀμέσως παρ' ὅλων τῶν πυροβολείων τοῦ προμαχώνος καὶ οἱ ὄντες εἰς τὰς προφυλακὰς τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἄνθρωποι μας ἐβεβαίωσαν ὅτι ἕκαστον πυροβόλον ἦν γεμισμένον δια βορβόρου καὶ ἄμμου, ὡς ἂν ἡ θορυβώδης αὕτη φρουρὰ εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ προσβάλῃ ὅσον ἠδύνατο ἐξουσίαν εἰς τὴν ὑπετάσσετο μόνον ἀναγκαζομένη. Ἡμεῖς δὲ ἀνταπεκρίθημεν εἰς τὸν χαιρετισμὸν διὰ χαρμωδῶν συμπυροβολισμοῦ σύμπαντος τοῦ πεζικοῦ, τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν κανονιοφόρων, καὶ ἀνευφημῆσαντες χαρμωδῶς ἐπεστρέψαμεν εἰς τὰς ἐπισταθμίας μας. »

Τὸ Ἐκατοντήμερον εἶδε τοὺς ἀετοὺς ἐπανερχομένους πρὸς στιγμὴν καὶ ἐξαφανιζομένους μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Βατερλώ, αἱ ὁργανωθεῖσαι δὲ τῷ 1816 λεγεῶνες ἐδέησε, κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἡθῶν τοῦ ἀρχαίου πολιτεύματος, νὰ λάβωσι δύο σημαίας, τὴν μὲν λευκὴν καὶ τὴν ἐτέραν μὲ τὰ χρώματα τῆς λεγεῶνος, ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο, διαταχθέν ἐκ πρωτοβουλίας τοῦ ὑπουργοῦ Κλάρκ, συμφώνως πρὸς τὰς προσωπικὰς ἰδέας τοῦ Λουδοβίκου ΙΗ' δὲν ἐξετελέσθη. Ἐκαστον δὲ σύνταγμα ἔλαβε μίαν μόνον λευκὴν σημαίαν κεκοσμημένην διὰ τῶν βασιλικῶν οἰκοσήμων. Κατὰ τὸν χρόνον δὲ τοῦτον τὰ τρία ἐθνικὰ χρώματα εὗρισκον καταφύγιον εἰς τὰς Ἰνδίας, ὅπου ἀρχαῖος ἀξιωματικὸς τῆς στρατιᾶς, ὁ στρατηγὸς Ἀλλάρ, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Λαχόρης, Ρουντζέτ Σίγγ, ἐδίδεν εἰς τὸν ἐπιχώριον στρατὸν τὴν τρίχρουν σημαίαν.

Ἡ λευκὴ σημαία δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιζήσῃ κατὰ τὴν Ἰουλιανὴν ἐπανάστασιν, καθ' ἣν ὁ λαὸς τῶν Παρισίων εἶχεν αὐτομάτως ἀναπετάσῃ τὰ τρία ἐθνικὰ χρώματα τοῦ 1789. Τῶν διακνηθεισῶν τῷ 1831 καὶ 1841 παρὰ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου τριχρῶν σημαιῶν ὑπερέκειτο, τρόπον τινὰ κατ' ἀπομίμησιν τῶν αἰτῶν τῆς πρώτης αὐτοκρατορίας, ὁ γαλατικὸς ἀλέκτωρ. Μετὰ τὴν Φρεβρουαριανὴν

ἐπανάστασιν τοῦ 1848, ἐδοκίμασαν πρὸς στιγμὴν ν' ἀλλάξωσι τὴν διάταξιν τῶν τριῶν χρωμάτων, ἀλλ' ἐπανῆλθον ἀμέσως εἰς τὴν παραδεχθεῖσαν τῷ 1792 τάξιν : κυανοῦν, λευκόν, ἐρυθρόν, τὸ δὲ ζυστὸν ἐπερατοῦτο εἰς σιδηρὰν αἰχμὴν λόγχης. Ναπολεὼν ὁ 1^{ος} ἐγκαθίδρυσε τῷ 1852 τοὺς ἀετοὺς, διανεμηθέντας μετ' ἐπισιμότητος εἰς τὸ Πεδίον τοῦ Ἀρεως ἐν λαμπροτάτῃ ἐπιθεωρήσει. Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870, καὶ μετ' αὐτόν, σημαῖαι προσωρινοῦ προτύπου ἐτέθησαν εἰς χρῆσιν. Τέλος δέ, κατὰ τὴν ἐπιθεωρήσιν τῆς 14 Ἰουλίου 1880, πρεσβεῖαι ἀπάντων τῶν συνταγμάτων ἦλθον ὅπως παραλάβωσιν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Προέδρου τῆς δημοκρατίας τὰς σημαίας ἃς ἤδη βλέπομεν κυματίζουσας ὡς σύμβολα καθήκοντος, ἀφοσιώσεως, τιμῆς καὶ πατριωτισμοῦ. . . . Τὰ πρότυπα τῶν σημαιῶν τοῦ στρατοῦ, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ ἡλλαγῆσαν δεκατετράκις ἀπὸ τοῦ 1789.

Δύο γνωστὰ ἀνέκδοτα θέλουσι παράσχῃ ἐπαρκῆ ἰδέαν τῆς ἀποδιδομένης παρὰ τῶν στρατιωτῶν τῆς μεγάλης στρατιᾶς εἰς τὰς σημαίας των λατρείας. Κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ 1799 ἐν Ἑλβετίᾳ, ἡ 76^η ἡμιταξιαρχία πεζικοῦ ἀπώλεσε τρεῖς σημαίας εἰς τὸ καντόνιον τοῦ Γκριζόν. Ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀπωλείας ταύτης διέμεινεν ἀλγεινὴ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν γηραιῶν στρατιωτῶν τοῦ 76^{ου} συντάγματος· ὅτε δὲ τῷ 1805 τὸ σῶμα τοῦ στρατάρχου Νεὺ εἰσῆλθεν εἰς τὸ Τυρόλον καὶ ἐκυρίευσεν τὴν πόλιν Ἰνσμπρουκ, οἱ πρῶτοι εἰσχωρήσαντες εἰς τὸ ὅπλοστάσιον τῆς πόλεως ταύτης στρατιῶται ἀνεκάλυψαν ἐν αὐτῷ τὰς τρεῖς σημαίας τοῦ 76^{ου} διατηρουμένας ὡς τρόπαια. Εἰδοποιηθέντες, παρὰ ταῦτα ἅπαντες οἱ ἄνδρες τοῦ 76^{ου} προσέδραμον καὶ ἀνεγνώρισαν, μετὰ συγκινήσεως ἀναμίκτου μετὰ δακρύων τὰ ἐνδοῶς ταῦτα σήματα ἀποσπασθέντα ἄλλοτε ἐκ τῆς ἀνδρίας των ἐν τῇ ἀταξίᾳ μάχης τινός. Ὁ στρατάρχης Νεὺ ἠθέλησε νὰ τοῖς τὰς παραδώσῃ ὁ ἴδιος, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐνθουσιωδῶν ἐπευφημιῶν των καὶ τῶν χαρμωδῶν κραυγῶν των.

Τὸ δεῦτερον ἀνέκδοτον εἶναι ὡς τὸ ἀντίστροφον τοῦ πρώτου, εἶναι ἀποδείξις τῆς σπουδαιότητος ἣν ὁ αὐτοκράτωρ παρεῖχεν εἰς τὸ μὴ καταλείπειν τρόπαια εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ. Τὸ 4^{ον} τῆς γραμμῆς προσβλήθην αἰφνιδίως κατὰ τὴν μάχην τῆς Αὐστερλίτσης, καθ' ἣν στιγμὴν ἐσχημάτιζε τὰς τῆς προσβολῆς φάλαγγας του, δι' ἀπροόπτου ἐπελάσεως τοῦ ἵππικοῦ τῆς ῥωσικῆς αὐτοκρατορικῆς φρουράς, ἔσχε τὴν αὐτοκράτωρ ν' ἀπολέσῃ τὸν ἀετὸν τοῦ πρώτου τάγματος του. Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν μάχην, ὁ αὐτοκράτωρ, ἐπιθεωρῶν τὸ σύνταγμα τοῦτο, εἶπεν εἰς τὸν πρῶτον τάγμα : «Τί ἐκάμετε τὸν ἀετὸν ὃν ὡς ἐνεπιστεύθην;» Ὁ διοικῶν τὸ τάγμα

ταγματάρχης ἀπεκρίθη ὅτι ὁ σηματοφόρος περικυκλώθη καὶ ἐφονεύθη ἐν τῷ μέσῳ τῆς σφοδρότερης συμπλοκῆς, ὅτι δὲν παρετηρήθη ἡ πτώσις του ἕνεκα τοῦ καπνοῦ, καὶ ὅτι τὸ τάγμα, θέλον νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ἀπώλειαν αὐτὴν ὅταν τὴν παρετήρησεν, ὥρμησε κατὰ δύο ῥωσικῶν ταγμάτων, ἐκυρίευσεν παρ' αὐτῶν δύο σημαίας ἃς προσφέρει εὐλαβῶς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ἐλπίζον ὅτι ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης θὰ τῷ ἀποδώσῃ ἕτερον ἀετὸν πρὸς ἀνταλλαγὴν. Ὁ Ναπολέων διέταξε νὰ ὀρκισθῶσιν οἱ στρατιῶται ὅτι οὐδεὶς αὐτῶν παρετήρησεν τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀετοῦ των καὶ ὅτι ἐάν τὴν παρετήρουν ἤθελον ἄπαντες θυσίασθαι τὴν ζωὴν των, ὅπως τὸν ἀναλάβωσι· «διότι ὁ ἀπολέσας τὸν ἀετὸν του στρατιωτικῆς ἀπώλεσε τὸ πᾶν», προσέθηκεν ὁ αὐτοκράτωρ. «Τὸ ὁμνύομεν, ἀνέκραξεν ἅπαν τὸ σύνταγμα καὶ ὁμνύομεν ἐπίσης νὰ ὑπερασπισθῶμεν τὸν ἀετὸν ὃν θὰ μᾶς δώσετε μετὰ τῆς αὐτῆς ἀνδρείας μεθ' ἧς ἐκυριεύσαμεν τὰς δύο ταύτας ῥωσικὰς σημαίας.» «Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, λέγει ὁ αὐτοκράτωρ θὰ σᾶς ἀποδώσω τὸν ἀετὸν σας.»

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

N. K. ΓΟΥΛΙΜΗΣ

Δοξαῖς τοῦ Πυροβολικοῦ.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΡΩΣ ΤΟΥ ΑΛΦΡΕΔΟΥ ΜΥΣΣΕ

Ὁ πρῶτος ἔρως τοῦ Ἀλφρέδου Μυσσέ χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1814· ἔρως παιδικὸς μὲν ἀλλὰ βαθύτατος, καίτοι μετεβλήθη εἰς φιλίαν πολὺν καιρὸν πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν ἀληθῶν ἐρώτων. Ὁ ποιητὴς δὲν ἦτο ἀκόμη τετραετής, ὅτε εἶδε παρὰ τῇ μητρί του νεάνιδα, ἣν δὲν ἐγνώριζεν. Ἦρχετο αὕτη ἐκ Λιέγης, ἀνηκούσης τότε εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ διηγεῖτο τὰς περιπετείας τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ ξενικοῦ στρατοῦ, καὶ τὸν ἀντίκτυπον ὃν ἠσθάνθησαν ἐν Λιέγῃ, ἔνθα ὁ πατὴρ τῆς ἦτο δικαστὴς τῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ διήγησις ἦτο λίαν συγκινητικὴ, ἡ δὲ διηγούμενη ἐξεφράζετο μετὰ πολλῆς χάριτος. Τὸ παιδίον ἐξεπλάγη, ἐκ δὲ τοῦ ἀνακλίντρου, ἔνθα ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν ἀθυρμάτων του, ἠκροάσθη μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ἄχρι τέλους, εἴτα ἐγεγρῆν ἐπλησίασεν καὶ ἠρώτησε τὸ ὄνομα τῆς νεάνιδος:

— Εἶναι, εἶπον αὐτῷ, ἐξαδέλφη σου, καὶ ὀνομάζεται Κλαιλία.

— Ἀ! εἶναι ἰδική μου, ἀνέκραξε τὸ παιδίον. Τὴν λαμβάνω λοιπὸν καὶ δὲν τὴν ἀφίνω πλέον.

Καὶ πράγματι, καθίσαν πλησίον τῆς, τὴν ἠνάγκασεν νὰ διηγηθῇ αὐτῷ, πλὴν τῆς ιστορίας ἐκ τῆς εἰσβολῆς πολέμου καὶ τῆς εἰς τὴν Γαλλίαν ἐπανόδου, πλείστοις ἄλλους μύθους,

οὓς ἐκείνη ἐπενόει πρὸς χάριν του μετὰ θελκτικῆς γονιμότητος.

Ὁ Ἀλφρέδος δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ ἔκτοτε ἄνευ τῆς ἐξαδέλφης του Κλαιλίας. Μόλις ἔβλεπεν αὐτὴν εἰσερχομένην εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν ὠδήγει εἰς τινὰ γωνίαν, λέγων αὐτῇ: «Καὶ εἴπετε τί; . . .» Τοῦτο ἦτο τὸ σύνθημα τῶν διηγήσεων, αἵτινες δὲν ἐτελείωνον πλέον καὶ ἃς οὐδέποτε ἐβαρύνετο. Ἐπὶ τέλους, ἐζήτησε τὴν ἐξαδέλφην του εἰς γάμον, σπουδαιότερον ἢ ὅσον ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ. Καὶ ἐπειδὴ προσεποιήθησαν ὅτι συγκατετίθεντο εἰς τὸν γάμον τοῦτον, ἀπήτησε παρ' αὐτῶν τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ μετέβαινον μαζί εἰς τοῦ ἐφημερίου, μόλις αὐτὸς ἤθελε φθάσῃ εἰς ἡλικίαν. Τῆς ὑπόσχεσεως δὲ ταύτης δοθείσης, ἐπίστευσε μὲ τὰ σωστά του ὅτι ἦτο σύζυγός της. «Ὅτε δὲ ἡ Κλαιλία ἐδέξασεν ἡ ἀναχωρήσῃ μετὰ τῶν γονέων τῆς εἰς τὴν ἐπαρχίαν, βαθέως ἠσθάνθη ὁ μικρὸς Ἀλφρέδος τὸν χωρισμὸν, ἄφθονα χύσας δάκρυα. Τότε δὲ καὶ οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ ἐνόησαν ὅτι ἡ κλίσις ἐκείνη τοῦ παιδὸς εἶχεν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ βικίου πάθους.

«Μὴ μὲ λησμονήσης! ἔλεγεν αὐτῷ ἡ ἐξαδέλφη του ἀναχωροῦσα.

— Νὰ σὲ λησμονήσω! ἀπήντα τὸ παιδίον. Καὶ δὲν ἤξεύρεις λοιπὸν ὅτι τὸ ὄνομά σου εἶναι χαραγμένον εἰς τὴν καρδίαν μου μὲ μαχαίρι!

Ὅπως δὲ δύναται ταχέως νὰ γράφῃ εἰς τὴν σύζυγόν του, ἠσχολήθη μετ' ἀπιστευτοῦ ζέσεως εἰς τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν.

Ὅτε ἡ νέα ἐξαδέλφη ἔλαβεν ἄλλον σύζυγον, ἡλικίας ὠριμότερας, ὡς εἰκός, ἠναγκάσθησαν νὰ τηρήσωσι τοῦτο μυστικὸν ἀπὸ τῶν Ἀλφρέδου καὶ νὰ εἰδοποιήσωσι περὶ τούτου πάντας τοὺς γνωρίμους των. Ἡμέραν τινὰ εἰς τούτων λησμονήσας τὴν σύστασιν, ἤρξατο νὰ ὁμιλῇ περὶ τῆς κυρίας Μουλὲν — τοῦτο ἦτο τὸ νέον ὄνομα τῆς Κλαιλίας. — Ὁ παῖς ὥρμησεν εἰς τὸ μέσον τῶν συνομιλούντων καὶ εἶπε:

«Περὶ τίνος ὁμιλεῖτε; Ποῦ εἶναι ἡ κυρία Μουλὲν;

— Αὕτη εἶναι!» ἀπήντησαν δείξαντες νεανρὰν γυναῖκα, ἄγνωστον αὐτῷ, ἣτις εὐρέθη ἐκεῖ λίαν καταλλήλως.

Ὁ παῖς παρετήρησε τὴν ἄγνωστον μετὰ προσοχῆς, εἴτα ἐπανῆλθεν εἰς τὰ ἀθυρμάτα του. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ νέος ἐξαδελφός Μουλὲν ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν.

«Εἶδον τὴν σύζυγόν σας, εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἀλφρέδος. Δὲν εἶναι ἄσχημη· ἀλλ' ἀγαπῶ καλλίτερον τὴν ἰδικήν μου.

Τὸ μυστικὸν οὕτως ἐτηρήθη ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Ἐπὶ τέλους, ὅτε αἱ σπουδαῖαι ἀσχολίαι τῆς ἐκπαιδευσεως του καὶ αἱ μέριμναι τοῦ σχολείου μετέβαλον τὸν βρῶν τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ, ὁ Ἀλφρέ-